

Trasa expedice / Expedition route / διαδρομή αποστολής

- plánovaná / planned / σχέδιο διαδρομής
- ⋯ alternativní / alternative / εναλλακτική διαδρομή
- významná archeologická lokalita / important archaeological site
σημαντικός αρχαιολογικός χώρος

www.monoxylon.cz

Expedice Monoxylon IV

Αποστολής Monoxylon IV Expedition

Expedice Monoxylon

Již třikrát (1995, 1998, 2019) vyrazily expedice Monoxylon do Středozevního moře s cílem testovat vlastnosti člunu vydlabaného z jednoho kusu kmene. Jde o typ plavidla, jehož dějiny sahají až do mladší doby kamenné (neolit) před 9000 lety, kdy se znalost zemědělství šířila z Předního východu do Evropy. Mimo pevninského mostu (přes Anatolii) musela existovat i námořní cesta přes moře do Řecka. A právě tu sledovaly již dvě expedice Monoxylon (1995, 2019) a plánuje ji i expedice Monoxylon IV v roce 2023 (viz plán trasy).

Přestože naší trvalou inspirací jako předlohy ke stavbě dlabaného člunu se stal italský neolitický nález z jezera Bracciano, v Řecku se vyskytují i trochu mladší nálezy stejného typu plavidla. Důležité je, že jde o člun s aktivním pohonem na moři. V porovnání např. s rákosovými čluny mořeplavce Thora Heyerdahla. Domníváme se, že dlabané čluny mohly stát na počátku vývoje dřevěných lodí ve Středomoří.

Jsou důvody vracet se opakovaně do Egejského moře? Ano, jsou. I v době počítačového modelování má archeologický experiment velký význam, protože jeho výsledek nám dává reálnou představu o vlastnostech plavidla, které mohlo brázdit vody Egejského moře. Sledujeme jeho rychlost a nákladní kapacitu, obě důležité pro naši představu o možnostech přepravy nákladu lidí a domácích zvířat. Sledujeme možnosti použít plachtu, která je sice archeologicky doložená později, ale která respektuje hlavní faktor plavby, a tím je vítr.

Expedice Monoxylon IV má však i společenský význam. Spolupráce s řeckými archeology je nutná a pro popularizaci tématu pro oba národy má význam i film plánovaný v koprodukcii obou zemí. Film, který je tentokrát poprvé plánován i částečně jako film hraný. Tak by měl lépe vytvořit představu o tom, do jak dávné doby se vracíme.

Monoxylon Expeditions

Three times (1995, 1998 and 2019) Monoxylon Expeditions have set out on the Mediterranean Sea with the aim of testing the characteristics of a boat created from one tree trunk. The history of this type of vessel reaches back to the Neolithic period, 9000 years ago, when the knowledge of agriculture spread from Near East to Europe. Aside from the land bridge (across Anatolia) there must have been a sea route across the sea to Greece. This possible route was followed by two of the Monoxylon Expeditions (1995, 2019) and we are planning to follow it again on Monoxylon Expedition IV in 2023 (sea plan of the route).

Despite the fact that the model for the building of our boat is from an Italian find from the lake of Bracciano, there are slightly later finds of the same type of vessel in Greece. It is important that the boat has an active power source on the sea, in comparison with for example the reed boats of the seafarer Thor Heyerdahl. We presume that dug-out boats were the beginning of the development of wooden boats in the Mediterranean.

Are there good reasons to repeatedly return to the Aegean Sea? Yes, there are. In the era of computer modelling, archaeological experiment is of great importance, because its results give us a realistic idea about the possibilities of a vessel, that could have navigated the Aegean Sea. We will record the speed and cargo capacity, both important for our concept of the possibilities of transporting people and domesticated animals. We will research the possibilities of sail use, which while only archaeologically recorded at later periods, respects the main factor of the navigation, wind.

Monoxylon Expedition IV also has a social dimension. Cooperation with Greek archaeologists is necessary and a coproduction film planned in the two countries is important for the popularisation of the topic for both nations. The planned film will for the first time be partially acted so that it can create a visualisation of the distant time we are returning to.

Αποστολές Monoxylon

Αποστολές Monoxylon έχουν σαλπάρει στη Μεσόγειο Θάλασσα, ήδη τρεις φορές μέχρι σήμερα (1995, 1998, 2019). Στόχος είναι να δοκιμάσουν τις ιδιότητες ενός σκάφους λαξευμένου από ένα και μόνο κομμάτι κορμού. Είναι ένας τύπος σκάφους, του οποίου η ιστορία χρονολογείται από την Νεότερη Λίθινη Εποχή (Νεολιθική), πριν από 9.000 χρόνια. Όταν η γνώση της γεωργίας εξαπλώθηκε από την Μέση Ανατολή στην Ευρώπη, εκτός από τη χερσαία γέφυρα (μέσω Ανατολίας), έπρεπε να υπάρχει και θαλάσσιος δρόμος προς την Ελλάδα. Και αυτόν ακολούθησαν οι δύο αποστολές Monoxylon (1995, 2019). Η αποστολή Monoxylon IV σχεδιάζει μία τέτοια διαδρομή για το 2023 (βλ. σχέδιο διαδρομής).

Αν και η μόνιμη έμπνευσή μας ως πρότυπο για την κατασκευή ενός σκάφους, είναι τα ευρήματα σκάφους της ιταλικής νεολιθικής εποχής από τη λίμνη Bracciano, υπάρχουν και νεότερα ευρήματα του ίδιου τύπου σκάφους στην Ελλάδα. Το σημαντικό είναι το γεγονός, ότι πρόκειται για ένα σκάφος με ενεργή πρόωση στη θάλασσα, σε σύγκριση, για παράδειγμα, με τις καλαμιές του πλοηγού Thor Heyerdahl. Πιστεύουμε ότι οι λαξευμένες βάρκες μπορεί να ήταν η αρχή της ανάπτυξης των ξύλινων πλοίων στη Μεσόγειο.

Θα αναρωτιέστε, υπάρχουν λόγοι να επιστρέψετε επανειλημμένα στο Αιγαίο; Ναι υπάρχουν. Ακόμη και στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης, τα αρχαιολογικά πειράματα έχουν μεγάλη σημασία, γιατί μας δίνεται μια πραγματική εικόνα για τα χαρακτηριστικά του σκάφους και τον τρόπο που θα μπορούσε να πλέει στα νερά του Αιγαίου. Εξετάζουμε την ταχύτητά και την χωρητικότητα φορτίου, και τα δύο σημαντικά για την αντίληψή μας, για τις δυνατότητες μεταφοράς ανθρώπων και οικόσφαιων ζώων. Παρακολουθούμε τις δυνατότητες χρήσης πανιού, που αρχαιολογικά τεκμηριώνεται αργότερα, και που παρόλα αυτά σέβεται τον κύριο παράγοντα της ιστιοπλοΐας που είναι ο άνεμος.

Βέβαια, η αποστολή monoxylon IV έχει και κοινωνική σημασία. Η συνεργασία με Έλληνες αρχαιολόγους είναι απαραίτητη και η ταινία που σχεδιάζεται ως συμπαραγωγή και των δύο χωρών είναι επίσης σημαντική για τη διάδοση του θέματος και στα δύο έθνη. Η ταινία, που για πρώτη φορά σχεδιάζεται να γίνει εν μέρει και ως ταινία live-action, θα δημιουργήσει μια καλύτερη απεικόνιση για το πόσο πίσω πάμε..